

Smernica EuP 2005/32/EG o svetelných zdrojoch pre domácnosti

Vládny predstavitelia krajín Európskej únie a zástupcovia priemyslu s osvetľovacou technikou spolupracujú pri hľadani možnosti ochrany klímy prostredníctvom úspor elektrickej energie, a teda aj redukcie emisií CO₂. Významné úspory je možné dosiahnuť napr. prechodom k energeticky účinnejším zdrojom svetla. Výrobcovia osvetľovacej techniky dokážu zabezpečiť adekvátne produkty pre alternatívne riešenia.

Výsledkom týchto snáh je Smernica EuP (Eco Design Requirements for Energy Using Products – Požiadavky na ekodizajn výrobkov využívajúcich energiu), ktorá obsahuje súhrn požiadaviek na ekologickosť (minimalizáciu nepriaznivých vplyvov na životné prostredie) dizajnu a vlastností produktov využívajúcich pre svoju prevádzku elektrickú energiu.

Smernica EuP 2005/32/EG (znižovanie spotreby energie) Európskeho parlamentu tvorí spolu so Smernicou WEEE (požiadavky na nakladanie a recykláciu výrobkov) a Smernicou RoHS (obmedzenie nebezpečných látok) jednotnú sústavu požiadaviek na ekologickosť výrobkov počas ich celého životného cyklu – od výroby, cez používanie až po likvidáciu.

Direktíva stanovuje požiadavky na energetickú účinnosť zdrojov, podľa ktorých neefektívne výrobky pre osvetľovanie v domácnostiach, rovnako ako v treťom sektore (ulice, kancelárie a osvetlenie v priemysle) budú postupne vyradené z trhu. Takto bude možné ušetriť takmer 80 TW·h v roku 2020

(čo je zhruba spotreba elektrickej energie v Belgicku alebo 23 miliónov európskych domácností či ekvivalent ročnej produkcie dvadsiatiach elektrární s výkonom 500 MW). Zároveň povedie k zníženiu emisií CO₂ o 32 miliónov ton ročne. V súčasnosti je už známy aj scenár na vyradenie energeticky neefektívnych výrobkov určených na osvetlenie v uvedených oblastiach – medzi najaktuálnejší termín patrí dátum 1. september 2009, odkedy sa majú vyradiť svetelné zdroje energetickej triedy nižšej ako E a so svetelným tokom ≥ 950 lm (pre názornosť sú to žiarovky s príkonom rovným alebo väčším ako 100 W). Philips je už dnes pripravený ponúknuť inovatívne a energeticky účinné riešenia ako náhradu za bežné žiarovky.

Vyradenie v kontexte uvedenej smernice znamená, že príslušná skupina výrobkov sa už nesmie uvádzať na trh v Európskej únii. Avšak zásoby partnerov, veľkoobchodov a koncových zákazníkov týmto nie sú dotknuté a môžu sa naďalej predávať a používať tak ako v súčasnosti, pričom príslušné opatrenia sa nevzťahujú na používanie týchto výrobkov.

Najdôležitejšie termíny s ohľadom na domácnosti

1. september 2009

- zákaz čírych žiaroviek so svetelným tokom vyšším ako 950 lm (príkon približne 85 W a vyšší) a všetkých žiaroviek s energetickou triedou F a G

- zákaz všetkých žiaroviek s nepriezračnou bankou (matných alebo povrstvených) energetickej triedy nižšej ako A

1. september 2010

- zákaz čírych žiaroviek so svetelným tokom vyšším ako 725 lm (príkon približne 65 W a vyšší)

1. september 2011

- zákaz čírych žiaroviek so svetelným tokom vyšším ako 450 lm (príkon približne 45 W a vyšší)

1. september 2012

- zákaz čírych žiaroviek so svetelným tokom vyšším ako 60 lm (príkon približne 7 W a vyšší)

1. september 2013

- zákaz svetelných zdrojov s päticou S14, S15 alebo S19 s napájacím napätím nižším ako 60 V a bez integrovaného transformátora + zvýšené požiadavky na kvalitu

1. september 2016

- zákaz všetkých typov svetelných zdrojov energetickej triedy C okrem čírych žiaroviek s päticou G9 alebo R7

Príkony uvedené v zátvorkách nezodpovedajú bežnému príkonovému radu žiaroviek, preto reálnym napr. pre najbližšie obdobie je príkon 100 W.

Ing. Monika Michalová, Philips Slovakia s. r. o.

Pomohou deti vyriešiť problém recyklácie zářivek?

Dne 4. května 2009 byla zahájena kreativní soutěž žáků a studentů základních a středních škol na téma recyklace světelných zdrojů. Více než pět tisíc škol bylo pozváno do projektu Nechte svůj talent zazářit, jehož cílem je prostřednictvím jedinečných „uměleckých“ děl přiblížit veřejnosti problematiku zpětného odběru nefunkčních zářivek. Soutěž probíhá od 4. května do 14. června. Jejím organizátorem je nezisková společnost Ekolamp, která se od roku 2005 věnuje zpětnému odběru osvětlovacích zařízení.

„Máme trvale problém s množstvím zářivek, které domácnosti vyhazují do běžného odpadu. Doufáme, že nám děti ve školách pomohou najít tu správnou formu komunikace s jejich vrstevníky a rodiči, abychom je přesvědčili o správnosti recyklace,“ vysvětluje cíl projektu Zuzana Křenková ze společnosti Ekolamp. „Zapojit se může každá třída nebo jen tým kamarádů, kteří mají nápady a chuť vytvořit na zadané téma plakát, komiks nebo třeba jen obrázek,“ uzavírá Křenková.

O vítězných projektech bude rozhodnuto ve dvou kolech. Nejprve ná-

vštěvníci webových stránek nominují své favority, z nichž následně odborná porota vybere vítěze. Více informací získají zájemci o soutěž na webové stránce www.zarici-talent.cz.

Kontakt:

Donath-Burson-Marsteller

Tomáš Jelínek

GSM: +420 602 682 607

tomas.jelinek@bm.com

www.ekolamp.cz